

הקריה האקדמית אונו
הפקולטה למשפטים
בחינה לדוגמה - דיני משפחה
ד"ר יואב מזא"ה

הנחיות לבחינה בדיני משפחה

1. חומר עזר בבחינה:

הבחינה בחומר סגור (למעט קובץ החקיקה בדיני משפחה וסילבוס הקורס). עם זאת, שאלון הבחינה כולל דפים שיחולקו לכם ובהם חלק מהשקפים בהם השתמש המרצה במסגרת הקורס. כמו כן, מותר להכניס למבחן מחשבון פשוט.

2. משך הבחינה: ארבע שעות.

3. מגבלת אורך התשובות:

בתחילת כל שאלה כתוב אורך התשובה המומלץ, ואורך התשובה המקסימלי. מגבלה זו היא לשאלה כולה (על כל סעיפיה). לא נבדוק תשובות שחורגות מעבר לאורך התשובה המקסימלי.

4. סדר וארגון:

על מנת לאפשר בדיקה נכונה של הבחינה:

- כתבו את תשובתכם רק בצד אחד של הדף, באופן קריא ומרווח.
- הקפידו על גודל סביר של כתב ידכם.
- נא לכתוב כל שאלה בעמוד נפרד.
- הימנעו מלכתוב שתי שורות במקום של שורה אחת, גם אם במקום אחר ישנן שורות מחוקות וואו שלא נוצלו מלא השורות שהוקצו לשאלה.

לצערנו, לא נוכל לבדוק תשובות שאינן עומדות בדרישות אלו וע"כ הקפידו/נה על כך.

5. אופן הניקוד:

ליד כל שאלה מופיע הניקוד המקסימאלי האפשרי שיינתן עבור תשובה מלאה. בכל סעיף של השאלה אתם נדרשים לענות על שאלה ספציפית. שימו לב שבתשובתכם אתם עונים על מה שנשאלתם.

הציון יינתן על-פי יישום החומר הנלמד בכיתה (ובחומר שנדרשתם ללמוד) **לעובדות המקרה**, תוך התייחסות: לכל המרכיבים של האירועון, ולהפנייה לסעיפי החוק הרלוונטיים.

בהצלחה!!

שאלה 1:

דני וגלי נישאו בשנת 1997 כדמו"י, וזאת מבלי ליידע את הרבנות שהוא כהן והיא גרושה. לאחר 20 שנות נישואין מאושרות ושלושה ילדים, גילתה גלי כי אמו של דני מבשלת לו, מדי יום ביומו, ארוחת צהריים שלאחריה הוא מגיע שבע לביתם ונמנע מלאכול את התבשילים שהיא מכינה עבורו.

גלי החליטה להגיש נגד דני תביעת גירושין לבית הדין הרבני. דני התנצל רשמית בפני גלי והבטיח לה חגיגת שלא יאכל עוד אצל אמו לעולם מבלי לקבל את רשותה. גלי עומדת על תביעתה להתגרש מדני, שחש שעולמו חרב עליו וחפץ למנוע את הגירושין הצפויים בכל דרך או לכל הפחות לקבל על כך פיצוי.

א. נתחו את הסיטואציה בהתאם לגישות השונות של הדין הראוי.

תשובה:

ע"פ הגישה שדורשת סיבה מוצדקת לצורך גירושין: בענייננו אין לגלי סיבה אובייקטיבית נראית לעין. [התייחסות לסיבות הספציפיות שבגינן גלי רוצה להתגרש, ולמשמעותהעדר המשמעות שלהן].

ע"פ הגישה שללא סיבה מוצדקת – בן הזוג שיוזם את הגירושין צריך לפצות את האחר: לגלי אין הצדקה לפרק את הנישואין, ולכן היא צריכה לפצות כספית את דני. ע"פ הגישה שלא דורשת סיבה מוצדקת לצורך גירושין: לגלי יש זכות להתגרש ללא כל צורך בסיבה.

ב. על פי הדין היבש, מהן עילות הגירושין שתוכל גלי לטעון אליהן?

תשובה:

מאיס עלי – סובייקטיבי; נישואין אסורים – כהן וגרושה.

ג. הניחו שגלי גילתה שדני בוגד בה עם מישהי אחרת. האם עובדה זו משפיעה על תשובתך בנוגע לעילות הגירושין העומדות לגלי?

תשובה:

מתווספת עילת רועה זונות – יכולה לטעון לכך שדני הוא רועה זונות כיוון שהוא בוגד בה; עילת מאיס עליי אובייקטיבית.

שאלה 2:

יוסי מתכנת מוערך בחברת היי-טק מזה 10 שנים. יוסי החליט להעשיר את ידיעותיו והחל ללמוד משפטים בקריה האקדמית אונו, שם פגש את רויטל שבדיוק סיימה את שירותה הסדיר בצבא. לאחר שנתיים, ביולי 2014, הציע יוסי נישואין לרויטל. מרוב התרגשות מהסכמתה המפתיעה של רויטל נתן לה יוסי באותו ערב במתנה את ג'יפ המרצדס החדש שקנה כחודשיים קודם לכן. כעבור מספר חודשים נישאו השניים כדמו"י.

מיד לאחר הנישואין רויטל התקינה במרצדס רמקולים חדשים שיוסי קנה ב-eBay, כדי שיוכל "להתפנק בטיול הג'יפים השבועי שלו עם החברים". באותו זמן, לאור בקשת רויטל, התחייב יוסי שיממן את לימודי התואר השני שלה בשלוש השנים הבאות, ואף יעסיק עוזרת כדי שהיא תוכל להשקיע את כל זמנה בלימודים המפרכים.

בינואר 2015, לאחר שבני הזוג שבו מירח הדבש, הוחלט כי יקבעו את מקום מגוריהם המשותף באילת. לשם כך מכר יוסי דירה בחולון שהייתה בבעלותו מזה מספר שנים וקנה וילה על חוף הים באילת, שנרשמה על שמו.

שנתיים לאחר שעברו לאילת ציין יוסי באוזני רויטל כי הם יחיו יחדיו בבית שלהם באילת "עד הפנסיה" וזאת למרות שהיחסים ביניהם לא היו טובים (ורויטל אף בגדה ביוסי עם חברו הטוב ביותר, אך זה היה מקרה חד פעמי). בעקבות כך החליטה רויטל להפתיע את יוסי לכבוד יום ההולדת שלו וקנתה ארונות מטבח חדשים, עליהם שילמה מכספי הפיקדון הצבאי שהיו בחשבון הבנק הפרטי "השמן" שלה. כשיוסי ראה את המתנה הוא שמח והתרגש, והחליט לשפץ את חדר השינה שלהם. את הכספים לשיפוץ הביא יוסי מקופת החיסכון הפרטית שלו. יוסי שוקל "לפרק את החבילה" ובא להתייעץ אתכם בנושא חלוקת הרכוש.

א. מדוע לא ראוי כי יהיה במקרה זה שיתוף נכסים?

תשובה:

מאמץ משותף: לזוג לא היו ילדים; רויטל לא עבדה במשק הבית; רויטל למדה ולא עבדה. הסכם: לא נכרת הסכם בכתב בין הצדדים; אין אינדיקציות להסכם משתמע; רויטל בגדה ביוסי. נזקקות ושוויון: בני הזוג היו נשואים זמן קצר מאוד; לרויטל חשבון בנק "שמן". הנישואין חיזקו את רויטל, ולא החלישו אותה.

ב. איזה דין יחול על חלוקת הרכוש על הצדדים?

תשובה:

מבחן הקלסר – נישאו בשנת 2014 ועל כן יחול עליהם הסדר איזון משאבים.

ג. מה קובע הדין היבש באשר לחלוקת הרכוש בין הצדדים?

תשובה:

גיפ מרצדס: נקנה ע"י יוסי לפני הנישואים; כלומר - נכס חיצוני של יוסי. הגיפ ניתן במתנה לרויטל ועבר לבעלותה הבלעדית עוד לפני הנישואין, כלומר – הגיפ הפך לנכס חיצוני של רויטל. התקנת רמקולים ברכב – עקרון הערבוב; אינדיקציה נוספת – טיול ג'יפים. כלומר – נראה שהרכב הפך מחיצוני (של רויטל) לפנימי.

מסקנה: הרכב יחולק בין בני הזוג.

וילה באילת: ליוסי דירה בחולון מלפני הנישואים; כלומר – נכס חיצוני של יוסי. יוסי מכר את הדירה בחולון וקנה בכסף וילה באילת (עקרון השחלוף); כלומר – נכס חיצוני של יוסי. רויטל החליפה ארונות מטבח על חשבונה; האמירה של יוסי - עקרון הערבוב. האמנם ערבוב? היא ערבבה ולא הוא (אבל הוא לא מחה, ולמעשה הסכים); ארונות המטבח מהווים מתנה ולכן הם רק של יוסי (ס' 5(א)(1)).

קופת החיסכון של יוסי: ליוסי קופת חיסכון מלפני הנישואין; כלומר – נכס חיצוני של יוסי. יוסי מוציא כסף מהקופה כדי לשפץ את הווילה באילת: הקופה נשארה חיצונית (בנוגע לכסף שיצא – דינו כדין הווילה באילת).

מסקנה: קופת החיסכון – נכס חיצוני של יוסי, ולכן לא תחולק.

חשבון הבנק של רויטל: לרויטל חשבון בנק מלפני הנישואין; כלומר – נכס חיצוני של רויטל.

מסקנה: חשבון הבנק – נכס חיצוני ולכן לא יחולק.